

Багатосекторальне реагування на прийом евакуйованого населення у місцях тимчасового проживання в західних та центральній областях України

Січень 2025

Організовані евакуації до західних та центральних областей України тривають із 2023 року, однак їхня частота та масштаби значно зросли через безпекову та гуманітарну ситуацію в прифронтових регіонах. Хоча більшість людей продовжують шукати безпечне місце в межах або поблизу своїх рідних областей, таких як Донецька, Дніпропетровська, Сумська чи Харківська, із середини 2024 року помітно збільшилася кількість евакуацій до західних та центральних регіонів. Люди переміщують як використовуючи «евакуаційні потяги», організовані органами влади між областями, так і самостійно. Крім того організовувалися евакуації людей з інвалідністю та літніх осіб, які проживають поблизу кордону чи в прифронтових зонах. Близько 20% людей, які евакуюються на захід, потребують розміщення в місцях тимчасового проживання.

У зв'язку із скороченням присутності гуманітарних організацій та згортанням гуманітарних програм у західних і центральних областях, у цих регіонах виникають труднощі із забезпеченням ефективного та вчасного реагування на першочергові потреби найбільш вразливих евакуйованих груп. Люди, які прибувають до місць тимчасового проживання в західних та центральних областях, зазвичай характеризуються високим рівнем вразливості – зокрема, це літні особи, люди з інвалідністю, особи з хронічними захворюваннями, а також діти, які виховуються батьками-одинаками (здебільшого жінками). Перед тим як скористуватися евакуаційними потягами переміщене населення отримує допомогу у транзитних центрах, де вони також реєструються для отримання багаточислової грошової допомоги (БГД). Однак виплата БГД займає мінімум п'ять днів, а в деяких випадках очікування триває до двох тижнів і більше. Ще довший час потрібен, щоб евакуйовані після переміщення могли отримати державні соціальні виплати.

Цей документ описує погоджений між кластерами багатосекторальний підхід, що спрямований на забезпечення організованого реагування на критичні потреби найбільш вразливих евакуйованих осіб, які нещодавно прибули до місць тимчасового проживання в західних і центральних областях України. Цей підхід є елементом ширшого планування реагування на надзвичайні гуманітарні ситуації, що проводиться Кластерами, та відповідає на запит уряду щодо збереження гуманітарної підтримки для постраждалих осіб, евакуйованих до західних та центральних областей. Попри те, що фокус гуманітарної допомоги залишається на прифронтових та постраждалих від конфлікту областях, надання допомоги евакуаціям у центральних та західних областях відповідає Плану гуманітарних потреб та реагування на 2025 рік, який спрямований на забезпечення адаптивного та гнучкого гуманітарного реагування для задоволення потреб найбільш вразливих людей. Цей документ також сприяє забезпеченню передбачуваності в гуманітарному реагуванні та підтримує принципи «не нашкодь» та «не залишити нікого позаду», полегшуючи координацію з органами влади та враховуючи очікування постраждалих осіб.

Процедура та пакет багатосекторального реагування

Координація: Гуманітарні партнери надають підтримку органам влади України, в тому числі обласним та місцевим, які несуть основну відповідальність за допомогу новопереміщеним особам і відіграють провідну роль у підготовці та реагуванні на надзвичайні гуманітарні ситуації. Детальніші рекомендації щодо процесу евакуацій містяться у [«Рекомендаціях щодо гуманітарних евакуацій цивільного населення в Україні»](#), підготовлених Кластером з питань захисту та Суб-кластером з

питань захисту дітей, а також у [«Рекомендаціях для працівників сфери попередження гендерно зумовленого насильства \(ГЗН\) та інших сфер під час евакуацій»](#), розроблених Саб-кластером з питань ГЗН. У західних та центральних областях гуманітарна підтримка евакуацій відбувається за двома сценаріями: 1) завчасна комунікація від органів влади щодо кількості евакуйованих та визначених місць розміщення, що дає можливість гуманітарним організаціям підготувати ресурси для своєчасної допомоги евакуйованим; та 2) короткострокове повідомлення, коли органи влади інформують про евакуйованих вже на шляху або після їхнього прибуття до місць тимчасового проживання, що вимагає від гуманітарних організацій швидшої реакції. В обох сценаріях, відповідно до [«Рекомендацій щодо готовності та реагування CCCM Кластеру та Стандартних Операційних Процедур \(СОП\) для Західного та Центрального регіонів України»](#), Кластер з питань МТП координує моніторинг та надання допомоги в місцях тимчасового проживання гуманітарними організаціями у взаємодії з органами влади.

Оцінка місця тимчасового проживання: Субнаціональний координатор Кластеру з питань МТП або визначений партнер Кластеру, який має операційну присутність в області, комунікує з місцевими органами влади, які приймають евакуйованих, щоб підтвердити деталі щодо 1) дати та часу прибуття, 2) кількості осіб (включаючи наявні дані про вік, стать, вразливості), 3) місця тимчасового проживання, які планується використовувати для розміщення новоприбулих. З огляду на обмежену присутність гуманітарних організацій, партнер Кластеру з питань МТП проводить оцінку МТП, для визначення потреб для у визначених місцях тимчасового проживання та підтверджує фактичну кількість новоприбулих для ініціювання багатосекторального «пакету реагування». У разі, якщо партнери Кластеру з питань МТП не мають операційної присутності у визначених МТП, мобільна оцінка проводиться партнером, який працює в прилеглих районах за допомогою мобільних команд. На основі оцінки МТП партнер Кластеру з питань МТП визначає, чи необхідна гуманітарна допомога для задоволення нагальних потреб евакуйованих. Якщо обране місце тимчасового проживання виявляється непридатним для прийому евакуйованих, партнер за підтримки Кластеру з питань МТП ініціює адвокацію з місцевими органами влади для пошуку більш відповідної альтернативи. Зважаючи на високий відсоток осіб із інвалідністю серед евакуйованих, важливим буде залучення [Місцевих Організацій Осіб з Інвалідністю](#) для отримання фахової експертизи.

Етап реагування 1 – Ініціювання багатосекторального «Пакету реагування»: Якщо виникає потреба у додатковій гуманітарній допомозі, партнер, за підтримки Кластеру з питань МТП, ініціює перший етап багатосекторального реагування, щоб забезпечити належну підтримку новоприбулих, надаючи базову критичну допомогу та розміщення в місцях тимчасового проживання. Для забезпечення структурованого та підзвітного реагування використовується система перенаправлень Кластеру з питань МТП, яка дозволяє повідомляти координаторів відповідних Кластерів, а також визначених контактних осіб партнерів про необхідність надання стандартизованого багатосекторального пакету допомоги. Мета полягає в тому, щоб забезпечити реагування впродовж 24-48 годин (зазначимо, що ця процедура не стосується індивідуальних перенаправлень, які продовжують здійснюватися за окремим механізмом відповідно до «Мінімальних стандартів перенаправлень Кластеру з питань захисту»). Для цієї мети створена спеціальна процедура «Пакет для евакуйованих – Захід і Центр» у рамках системи перенаправлень Кластеру з питань МТП, що надсилає сповіщення визначеному списку контактів для подальших дій. **Важливо зазначити, що між Кластерами узгоджено, що для першого етапу реагування моніторинг та оцінка кожного окремого Кластеру не є обов'язковими, а оцінка та підтвердження від Кластеру з питань МТП щодо новоевакуйованих та визначених МТП є достатніми для ініціювання багатосекторального пакету реагування першого етапу.**

Етап реагування 2 – Адресне перенаправлення потреб: Потреби, що виходять за межі пакету реагування першого етапу, у разі необхідності перенаправляються до відповідних Кластерів через систему перенаправлення Кластеру з питань МТП. Це включає додаткові критичні потреби, виявлені партнерами Кластеру, які не можуть бути покриті в межах можливостей цього партнера, та які потребують технічної або спеціалізованої оцінки в межах сектору та більше часу до реалізації, а також підлягають бюджетним обмеженням або іншим критеріям пріоритизації. **Відповідні кластери проводять власну оцінку потреб та реагують у координації з партнером Кластеру з питань МТП, щоб забезпечити гнучке та пріоритетне реагування.**

Щодо багатоцільової грошової допомоги, самостійно евакуйовані особи, які прибули до місць тимчасового проживання, можуть не бути зареєстровані для отримання цієї грошової допомоги. Хоча вкрай важливо, щоб ці особи були зареєстровані без затримок, зважаючи на індивідуальний характер обставин, реєстрація для БГД розглядається на Етапі 2, а не як стандартна дія в межах пакету реагування першого етапу.

Контактна інформація

Міранда Гаандерс

Координаторка Кластеру з питань МТП

gaanders@unhcr.org

Олександра Ферліковська

Спеціалістка Кластеру з питань МТП

ferlikov@unhcr.org

Місцеві органи влади або гуманітарна організація через Кластер з питань МТП ініціює запит.

Інформація щодо демографічних даних та потреби, збирається в рамках моніторингу партнером Кластеру з питань МТП, що має операційну присутність у МТП, визначених для розміщення евакуацій.

Етап 1: «Пакет багатосекторального реагування» – протягом 24-48 годин після прибуття ВПО до місць тимчасового проживання.

Кластер з питань МТП ініціює запуск «Пакету багатосекторального реагування» в через систему перенаправлень Кластеру, з відправленням сповіщення до визначених Координаторів Кластеру та попередньо визначених контактних осіб партнерів.

Стандартизований багатосекторальний пакет надається на основі кількості прибулих та демографічних даних:

Кластер з питань МТП: підтримка в управлінні МТП, оцінка потреб та багатосекторальне перенаправлення, надання предметів побуту та обладнання для організації спальних місць і просторів загального користування.

Кластер з питань води, санітарії та гігієни: надання гігієнічних та інституційних наборів для періоду у 2 тижні.

Кластер з питань продовольчої безпеки: надання гарячих страв та продуктових наборів для періоду у 2 тижні.

Кластер з питань захисту: транспортування, надання соціального супроводу, першої психологічної допомоги, підвищення обізнаності та консультації із захисту (включаючи інформацію про соціальні послуги та виплати), реєстрація для ведення випадків захисту.

Саб-кластер з питань захисту дітей: організації простору дружнього до дітей, ведення у справі, підтримка опікунів, догляд за дітьми без супроводу, надання наборів для психосоціальної підтримки.

Саб-кластер з питань ГЗН: інформування про ГЗН, безпечні перенаправлення, зокрема щодо розміщення в притулках для постраждалих від ГЗН, психосоціальна підтримка, надання спеціалізованих гігієнічних наборів (за наявності).

Етап 2: «Адресне перенаправлення потреб»

Додаткові критичні потреби, виявлені обласними органами влади або гуманітарними партнерами. Кластер з питань МТП використовує стандартний процес системи перенаправлень до визначеної контактної особи відповідного Кластеру.

Відповідний Кластер проводить власну оцінку потреб та реагує у координації з партнером Кластеру з питань МТП на місці, щоб забезпечити гнучке реагування, яке задовольняє найважливіші потреби.

Кластер з питань МТП: надання предметів побуту, покращення інфраструктури та обслуговування МТП, включаючи дрібний ремонт * (з фокусом на забезпечення безбар'єрного доступу та попередження ГЗН), профілювання ВПО.

Кластер з питань захисту: ведення випадків захисту та індивідуальні перенаправлення, догляд на дому, захист на рівні громади, психосоціальна підтримка, правова допомога, індивідуальна допомога у сфері захисту (грошова допомога).

Саб-кластер з питань захисту дітей: ведення випадків щодо захисту дітей, пошук родини та возз'єднання, зв'язок з місцевими службами, психічне здоров'я та психосоціальна підтримка для дітей та опікунів.

Саб-кластер з питань ГЗН: ведення випадків, безпечні перенаправлення, психічне здоров'я та психосоціальна підтримка, мобільні жіночі групи підтримки.

Робоча група з надання грошової допомоги: реєстрація на отримання багаточільової грошової допомоги для тих, хто не був зареєстрований у транзитних центрах перед відправленням.

Кластер з питань житла та непродовольчих товарів: альтернативи місцям тимчасового проживання (наприклад, грошова допомога на оренду). Ремонтні роботи та гуманітарні неструктурні ремонти місць тимчасового проживання на основі оцінки потреб і критеріїв пріоритетності.

Кластер з питань води, санітарії та гігієни: значні ремонтні роботи/вдосконалення у сфері водопостачання, санітарії та гігієни у конкретних випадках на основі оцінки потреб і критеріїв пріоритетності.

Кластер з питань освіти: індивідуальні навчальні набори, надання інформації щодо зарахування / дистанційного навчання (курси для наздоганяння програми, психосоціальна підтримка).

Кластер з питань охорони здоров'я: спеціалізована оцінка/перенаправлення.

* Більш масштабні заходи, такі як гуманітарні неструктурні ремонти чи вдосконалення, належать до Кластеру з питань житла та непродовольчих товарів.